

Forskning og publicering

– en introduktion til temaet

At landskabet omkring os forandres er en del af arkæologernes arbejdsbetingelser og en forudsætning for vores fag. Når der skal bygges og ombygges er arkæologerne på pletten for at sikre at viden om eventuelle fortidsminder ikke går tabt i dette forløb. De sidste 10 års byggeboom har betydet stor aktivitet i form af arkæologisk undersøgelser, og fundmængden er således vokset betragteligt – dog uden, at dette har givet sig udtryk i markant flere publiceringer med fundfremlæggelser, syntesedannende oversigter eller forskningsbaserede detaljestudier.

Panelet bag ”International evaluering af vidensudviklingen i forbindelse med den arkæologiske undersøgelsesvirksomhed efter den nye museumslov af 2002” viste sig ikke at være helt tilfreds med tingenes tilstand. Kulturarvsstyrelsen, Det Arkæologiske Råd og museerne blev sort på hvidt gjort opmærksom på en lang række mangler, når det kommer til vidensdeling, forskning og publicering.

Som følge af det internationale panels evaluering har KUAS nu planer om forskellige tiltag til forbedringer. De har som noget af det første sat gang i udarbejdelse af nationale og regionale strategier til kvalitetssikring af udgravningsvirksomheden. Et område, man på lidt længere sigt også har tænkt sig at se på, er iværksættelse af bedre muligheder for forskning og publikation. Det Arkæologiske Råd har 15 punkter i deres strategi for uddannelse og forskning. De fremhæver ønsket om at KUAS etablerer en pulje til videnskabelig publicering af nøddugravinger. Så prioriteringerne synes forskellige, men dog arbejdende i samme retning.

Det er dog ikke alene i KUAS og i forbindelse med den arkæologiske udgravningsvirksomhed, at forskning og publicering er i fokus. Forsknings- og Innovationsstyrelsen har indenfor de seneste år indført den bibliometriske forskningsindikator som redskab til at måle mængden af en forskers og en institutions videnskabelige produktion i form af videnskabelige publikationer. Den bibliometriske forskningsindikator bliver altså også et mål for den videnskabelige produktion et kulturhistorisk museum leverer.

Samtidig med disse tiltag er en forandring af selve arkæologiens landskab ved at ske omkring os. Det involverer omlægninger og revisioner af såvel museumslov og museumslandskab som de økonomiske strukturer, hvorigennem institutionerne får deres penge. Forskningen og publiceringen – og ikke mindst mængden af disse – kan på denne måde gå hen og blive central brikker i spillet om fremtidens arkæologiske institutioner, undersøgelsesvirksomhed og arbejdsmarked.

I årenes løb har en række artikler i Arkæologisk Forum taget sammenhængen mellem udgravning, forskning og publicering op til debat – emnet er nu mere aktuelt end nogensinde. Derfor mener vi at det er vigtigt at tage emnet op endnu en gang. I dette tema har vi derfor bedt en række fagfolk, der arbejder med problemstillingen til daglig, belyse emnet. Formålet med temaet er at undersøge, hvad de forskellige tiltag kan komme til at betyde for fremtidens arkæologiske forskning og publicering.

Redaktionen